

Tekstilna šola AlpTextyles na Fakulteti za dizajn

Študenti in profesorji Fakultete za dizajn, smeri Moda in tekstilije, so v akademskem letu 2024/2025 v okviru projekta AlpTextyles, ki sta ga izvajala skupaj z drugimi partnerji ZRC SAZU in Razvojna agencija Sora (Rokodelski center Škofja Loka in Kreativnice), sodelovali v masterclass modulih tekstilnih tehnik in oblikovanja, imenovanih **Tekstilna šola AlpTextyles**. Moduli so študentom omogočili poglobljeno spoznavanje različnih tekstilnih tehnik v sodelovanju s strokovnjakinjami in ustvarjalkami ter hkrati spodbujali njihovo kreativno raziskovanje dediščine in sodobnega oblikovanja.

Tekstilna šola se je začela 24. oktobra 2024 z uvodnim modulom AlpTextyles: Tekstil in alpski prostor, ki je potekal v Centru Rog v okviru New European Bauhaus dni Fakultete za dizajn. Dr. Katarina Šrimpf Vendramin (ZRC SAZU, Slovenija) je z etnološko-zgodovinskega vidika predstavila tekstilno dediščino alpskega prostora, Markus Lambracht (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Nemčija) je predstavil tekstilne verige v Alpah – trajnost in krožno gospodarstvo, Davide Alesina Maietti (Istituto Marangoni, Milano, Italija) pa je predstavil estetiko tekstila v alpskem prostoru. Tadeja Pance (Desetno, Slovenija) je predstavila tekstilno oblikovanje in visoko modo ter povezavo s tekstilno dediščino.

V sklopu tekstilne šole so bila izvedena tudi dodatna uvodna predavanja dr. Katarine Šrimpf Vendramin in Tadeje Pance, ki sta študente seznani s slovensko (alpsko) oblačilno dediščino in vprašanji kulturnega prisvajanja, ter predavanje dr. Bojana Knifica (Tržiški muzej), ki je predstavil zgodovinski pogled na modrotisk in dediščino tehnike. Tadeja Pance je študentom predstavila tudi digitalizirane vzorce modrotiskov.

Praktični moduli tekstilnih tehnik, ki so podpirali študijske projekte oblikovanja tekstilij in oblačil, so potekali v Škofji Loki (Kreativnice) in

na Fakulteti za dizajn s študenti dodiplomskega študija Mode in tekstilij. Ti moduli so študentom ponudili dragoceno priložnost za nadgradnjo znanja skozi praktično delo, izmenjavo izkušenj z mojstricami ter poglobljeno raziskovanje bogate tekstilne dediščine alpskega prostora. Skozi skupno ustvarjanje, pogovore in raziskovanje tehnik so se razvile ideje, ki povezujejo preteklost s sedanjostjo, pri čemer je dediščina vir navdiha za avtentične oblikovalske rešitve.

Spoznavanje tekstilnih tehnik se je začelo z Anjo Musek (Amuse), ki je študente prvega letnika popeljala v raziskovanje različnih **tehnike mokrega polstenja**, modul pa se je nadaljeval s Silvo Horvat, ki jih je seznani z osnovami **tkanja in ročnega tkanja na statvah**. Usvojeno znanje mokrega polstenja in tkanja so študenti pri predmetu Tekstilne tehnike pod mentorstvom doc. Almine Duraković Korošec združili v prostorske tekstilije Zrak, ki so bile predstavljene na Bienalu tekstilne umetnosti *BIEN 2025* v Topilnici Hg v Idriji, na razstavi *Ljubljana skozi oči mladih oblikovalcev* v Mestni hiši v Ljubljani, na zaključni razstavi *Tekstilne zgodbe Alp* v Sokolskem domu v Škofji Loki in na pregledni razstavi Fakultete za dizajn *Ustvarjalni prepleti* v Galeriji DLUL v Ljubljani.

Lili Panjtar (Lila Studio) je študente drugega letnika seznani z različnimi **tehniki nanašanja rezerve oziroma vzorčenja z rezervo**. Poleg poskusov modrotiska so se študenti seznani še z rezervnim tiskom s škrobno pasto, prostoročnim nanašanjem in uporabo šablon, ki so jih izdelali s Tadejo Pance in doc. Jano Mršnik, ter s tehnikama Shibori (rezervni tisk z zlaganjem, zapogibanjem) in Ādire Alabere (rezervni tisk z všivanjem vzorcev). Nastala tekstilna dela so bila del razstave *Rezervirano za pozneje* in so bila razstavljena na podstrehi Tržiškega muzeja v okviru Bienala tekstilne umetnosti *BIEN 2025* in na zaključni razstavi projekta *Tekstilne zgodbe Alp* v Sokolskem domu v Škofji Loki.

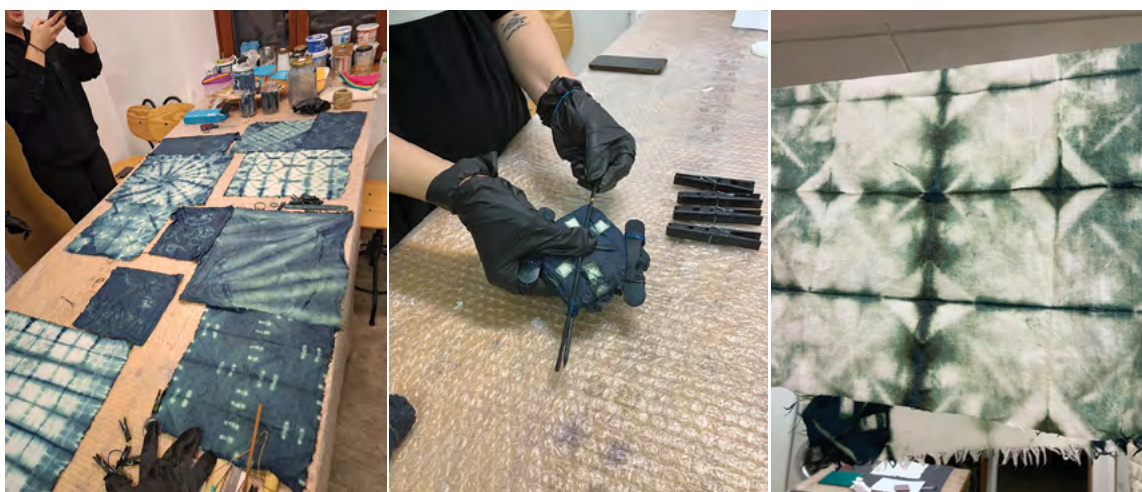

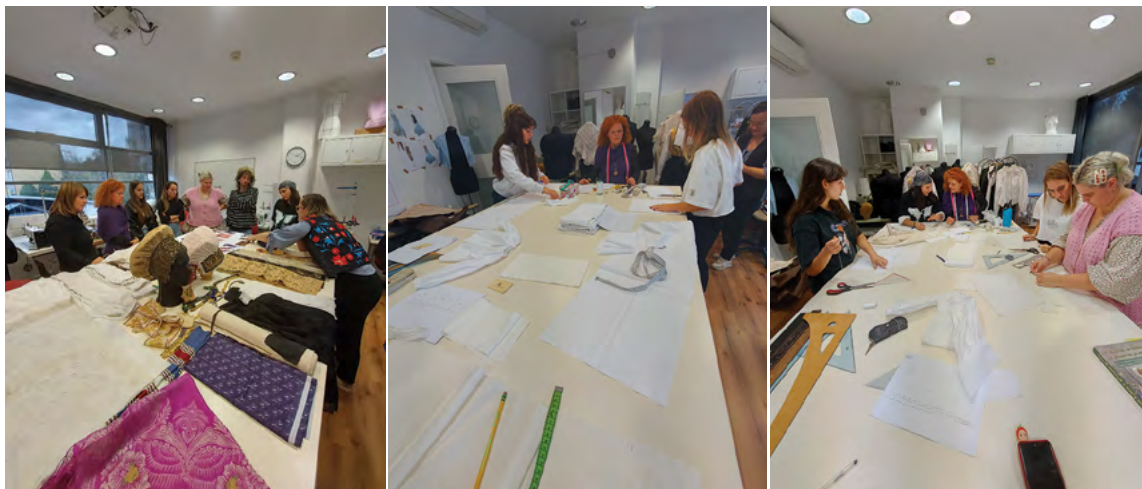
Slika 1: Utrinki z delavnice mokrega polstenja z Anjo Musek (foto: Arhiv projekta AlpTextyles, Razvojna agencija Sora)

Slika 2: Utrinki z delavnice tkanja s Silvo Horvat (foto: Arhiv projekta AlpTextyles, Razvojna agencija Sora)

Slika 3: Utrinki z delavnice vzorčenja z rezervo z Lili Panjtar (foto: Arhiv projekta AlpTextyles, Razvojna agencija Sora)

Slika 4: Utrinki z delavnice izdelave rokavcev z Andrejo Stržinar in Tadejo Pance (foto: Arhiv projekta AlpTextyles, Razvojna agencija Sora)

Študenti tretjega letnika so se v modulu Oblačilna dediščina in tekstilno oblikovanje z Andrejo Stržinar in Tadejo Pance seznanili z izdelavo rokavcev, ki pomenijo zero waste način izdelave in so bili študentom osnova za navdih v dediščini za sodobne oblačilne kose. Gea Šušteršič je pod

mentorstvom prof. Matee Benedetti in s strokovno pomočjo Lidije Rotar usvojeno tehniko izdelave rokavcev vključila v svoje unikatno oblačilo, izdelano iz ostankov tekstilij, in na natečaju *From Waste to Beauty* prejela nagrado Art & Parfums Milano za izvirnost.

Slika 5: Utrinki z delavnice izdelave in postavitve prostorskih tekstilij na Jesenicah (foto: Arhiv projekta AlpTextyles, Razvojna agencija Sora)

Z Nino Vastl Štefe in doc. Jano Mršnik so študenti v okviru modula Tekstil in prostor likovno raziskovali temo Zrak ter ustvarjali velike prostorske tekstilije, ki so bile postavljene v odprti prostor Tržnice Jesenice – kraj, odprt vetru, zvokom mesta in pogledom z avtoceste. Med ustvarjanjem so študenti raziskovali in uporabili različne tekstilne tehnike: ročno vezenje, prešivanje, plastenje, manipulacijo materiala in digitalni tisk. Njihovi odzivi na prostor

niso bili zgolj vizualni, temveč tudi občuteni in utemeljeni v zgodovinskem ter materialnem kontekstu Jesenic, mesta, ki ga je zaznamovala železarska industrija. Prostorske tekstilije *Nič ni tako, kot je bilo šivano* so bile razstavljene v okviru Bienala tekstilne umetnosti BIEN 2025 na Jesenicah in na pregledni razstavi Fakultete za dizajn *Ustvarjalni prepleti* v Galeriji DLUL v Ljubljani. Trenutno krasijo avlo in hodnik Fakultete za dizajn in so praktičen primer

sodelovanja, raziskovanja in prepleta med tradicionalnim in sodobnim oblikovanjem.

Za Fakulteto za dizajn takšni projekti pomenijo izjemno dodano vrednost – ne le kot nadgradnja študijskega procesa, temveč kot dragocen stik z dediščino, lokalnim okoljem in ustvarjalnim razisko-

vanjem. Študentom omogočajo, da skozi praktično delo in dialog s strokovnjaki poglobijo razumevanje kulturne dediščine ter hkrati razvijajo lasten ustvarjalni jezik, ki povezuje tradicijo s sodobnimi oblikovalskimi praksami.

Slika 6: Zaključna razstava projekta AlpTextyles Tekstilne zgodbe Alp v Sokolskem domu v Škofji Loki (foto: Damjana Celcar)

Tekstilna šola AlpTextyles se je odvila v sklopu projekta AlpTextyles, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa Območje Alp. Video o tekstilni šoli AlpTextyles je dosegljiv na <https://www.youtube.com/watch?v=J-CiOagKgrc&t=6s>.

Mentorice in tekstilne ustvarjalke: doc. Jana Mršnik, doc. Almina Duraković Korošec, Nina Vastl Štefe, Anja Musek, Silva Horvat, Tadeja Pance, Lili Panjtar in Andreja Stržinar.

Prispevek je pripravila izr. prof. dr. Damjana Celcar.